

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupen Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 6. 2005, č. j. 60 Az 60/2005 - 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 4. 2005, č. j. OAM-282/LE-B01-B02-2005, jímž byla podle § 16 odst. 1 písm. k), zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu), zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť žalobce neuvedl žádný důvod, pro který by mu bylo možno azyl udělit, a námitku příslušnosti k pronásledovaným Svědkům Jehovovým uvedl až v žalobě.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti poukázal na skutečnost, že mu v případě návratu na Ukrajinu vzniknou problémy. V doplnění kasační stížnosti namítl kasační důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. Nesprávné právní posouzení spočívá v postupu podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu přesto, že stěžovatel se ve své domovské zemi

dostal do potíží v důsledku pronásledování osobami ze zločineckých struktur. Ty užily jeho odcizených dokladů při trestné činnosti, a pokud hledal ochranu u státních struktur, zjistil, že jsou součástí těch zločineckých. Z důvodů nemožnosti ochrany vycestoval do České republiky. Pro příslušnost k sociální skupině nečlenů zločineckých struktur je u něho důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona. K tomu upozorňuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, podle něhož může být pronásledováním i pronásledování pocházející od některých složek obyvatelstva nerespektujících zákony, pokud je jim takové chování státními orgány vědomě tolerováno, či nejsou schopny proti němu zajistit ochranu.

Ve vztahu k ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. namítá, že žalovaný nedostatečně provedl dokazování, neměl dostatečné podklady pro rozhodnutí a nepřihlížel k omezené možnosti žalobce zajistit důkazy ke svému tvrzení.

Soud také v rozporu s ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pominul, že správní řízení trpělo procesními vadami. Krajský soud byl povinen i při nedostatečné konkretizaci žalobních bodů přezkoumat z hlediska dodržení procesních předpisů - minimálně měl přihlédnout k nedostatečnému dokazování. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu s ust. § 47 odst. 3 správního řádu pro nedostatky odůvodnění. To vše jsou důvody, pro které mělo být správní řízení zopakováno.

Soud se dále nedostatečně vypořádal s posouzením překážky vycestování, neboť vůbec nevzal v úvahu situaci na straně žalobce, jemuž hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Hrozí mu perzekuce, resp. administrativní šikana proto, že v ČR požádal o azyl - to je zjevné ze zprávy MZV USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003. Překážka vycestování tedy u něho měla být shledána, ovšem žalovaný ani soud se touto otázkou vůbec nezabývali.

Ze všech těchto důvodů navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný nevyužil možnosti vyjádření ke kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud posuzoval důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel požádal o azyl dne 17. 4. 2005, a to pod jménem I. K., na které měl doklady. V žádosti ze dne 21. 4. 2005 sdělil, že Ukrajinu opustil v březnu 2005, protože byl u S.J. a jeho matka je jiné víry. Cestoval na pas svého bratra, protože při svém prvním pobytu v ČR v r. 2004 měl problémy s policií a byl vyhoštěn na dobu 3 let. V r. 2004 po svém návratu na Ukrajinu měl problémy s policií, protože mu v minulosti byl odcizen občanský průkaz, který byl nalezen na místě spáchání trestného činu. Policií byl zadržován 8 dní, než se vše vysvětlilo. Poté byl obtěžován mafií, která onen trestný čin spáchala, chtěla po něm, aby opustil Ukrajinu. Vrátit se nechce z obavy z těch mafiánů, kteří ho i zbili. Ve vlastnoručním doplnění žádosti poukázal na to, že je 2 roky věřícím, členem S. J., a rodina ho vyhnala z domu. Proto poprvé odjel do ČR, po vyhoštění se musel vrátit. Byl vyšetřován policií, než se vysvětlilo, že v době spáchání trestného činu nebyl na Ukrajině. Byl zbit mafiány proto, že měl vykrást obchod - to byl právě čin vyšetřovaný policií. Zbili ho, byl i v nemocnici. Pak se rozhodl vycestovat, a to na bratrův pas. Při pohovoru tyto skutečnosti blíže popsal, upřesnil, že napaden neznámými lidmi byl v červenci 2004, chtěli po něm vědět s kým obchod vykradl, nevěřili mu, že to nespáchal. Otec M. od S. J. mu vyřídil pas a vízum na bratrovo jméno. Do doby vyřízení jej neznámí muži opakovaně hledali a napadli. Oznámil to policii, okrskáři, ale ti s tím nic s tím nedělali. Do odjezdu čekal na vyřízení pasu a víza, a pokud doklady byly vydány v srpnu 2004 a vízum bylo do Polska, tak to čekal, až bratr s doklady navštíví Polsko, aby věděli, že s nimi nebude mít problémy. Bezprostředním podnětem k odchodu z Ukrajiny byla rada Otce M.. O azyl po příjezdu nepožádal, protože měl strach z policie, která by ho také mohla bít a vrátit na Ukrajinu. Tam se nemůže vrátit z obavy z mafie a také tam nemá kde bydlet. V církvi S.J. byl dva roky, po návratu na Ukrajinu tam byl jen chvíli, ale s odcestováním mu pomohl j. V ČR nelegálně pracoval, byl však zadržen policií měl by být vyhoštěn, nyní obdržel správní vyhoštění na dobu 10 let.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 4. 2005 podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. V rozhodnutí zhodnotil tvrzení stěžovatele se závěrem, že důvodem žádosti o azyl je správní vyhoštění a že mu nic nebránilo požádat o azyl dříve.

V žalobě stěžovatel obecně poukázal na porušení procesních předpisů s tím, že se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože mu tam hrozí nebezpečí ze strany zločinecké organizace, která ho nutí k doznání z trestného činu, který nespáchal. Byl jimi dvakrát napaden, kontaktoval polici a místo pomoci byl zadržen na 8 dnů, než se prokázalo, že obvinění je falešné. Žalovaný se vůbec nezabýval otázkou nestátního pronásledování za situace, kdy ho policie nedokázala ochránit. Žalovaný se nezabýval ani situací komunity j. ve L., ani provázaností zločineckých struktur a policie. Po svém příjezdu do ČR hned nepožádal o azyl, protože nevěděl jak se to dělá. Při pohovoru uvedl, že v ČR hledá ochranu a ne že se chce vyhnout vyhoštění. Jeho případ měl být posuzován podle § 12 zákona o azylu, stejně tak jako u něho měla být shledána překážka vycestování. Při jednání soudu pouze odkázal na žalobu.

Stěžovatel v první řadě namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem. Trvá na tom, že u něho jsou naplněny důvody pronásledování, a to podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Zákon o azylu v rozhodném znění stanoví podmínky, za nichž lze udělit cizinci azyl, současně však vymezuje případy, kdy je udělení azylu vyloučeno, a to v § 16. V něm

je uvedeno, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel naplňuje některý z důvodů dále vypočtených. Znamená to, že při naplnění některého z důvodů uvedeného v § 16 zákona o azylu je již zcela nadbytečné zkoumat a hodnotit, zda by byly dány podmínky pro udělení azylu podle § 12, neboť udělení azylu je vždy vyloučeno. V daném případě byly shledány důvody stanovené v § 16 písm. k) zákona o azylu, podle něhož se zamítne žádost o azyl, kterou žadatel podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Povinností správního orgánu, který podle tohoto ustanovení rozhodl, bylo tedy pouze prokázání těchto zákonných podmínek. Je zcela nesporné, že stěžovatel požádal o udělení azylu až v souvislosti s hrozícím správním vyhoštěním. Přitom do České republiky přicestoval na cizí doklady s vědomím, že mu správní vyhoštění bylo uděleno již při jeho předchozím pobytu a určená doba dosud běží. Stejně tak nelze pochybovat o tom, že o udělení azylu mohl požádat dříve, státní hranici překročil legálně a v ČR po nějaký čas pobýval. Tvrzení o jeho obavě z českých policejních orgánů je třeba považovat za zcela účelové, neboť vypověděl, že se s žádnými negativními jevy ze strany policie při minulém pobytu nesetkal, a naopak je zcela logické, že se policii vyhýbal, neboť měl cizí doklady a hrozilo mu vyhoštění na základě rozhodnutí z r. 2004. Institut azylu slouží k ochraně osob pronásledovaných ve své vlasti do té míry, že volí cestu jejího opuštění a ochrany jiného, pro ně bezpečného státu. Skutečná obava z pronásledování vede k tomu, aby této ochrany dosáhly v době co nejrychlejší. Jiný postup, v daném případě i vzhledem k opakovanému vyhoštění, nasvědčuje účelovosti žádosti o azyl. V každém případě, je u stěžovatele plně prokázáno naplnění důvodů výluky z možnosti udělení azylu. Lze jen poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nelze zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, zveřejněný ve Sb. NSS 2004 pod č. 244/2004 nebo rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 349/2004). Námitka podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. proto není důvodná.

Z toho dále plyne, že žalovanému ani nelze vytýkat, že nevedl dokazování k důvodům uvedeným v § 12 písm. b) zákona o azylu, a stejně tak ani soudu, že z těchto důvodů rozhodnutí správního orgánu nezrušil. Názor, že při naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu, zastává Nejvyšší správní soud rovněž setrvale (k tomu srovnej např. rozsudky ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 - 36 a ze dne 7. 7. 2005, č. j. 4 Azs 287/2004 - 72). Je-li zcela nerozhodné tvrzení stěžovatele směřující k naplnění azylových důvodů podle § 12 zákona o azylu, nepřichází v úvahu ani hodnocení těchto kasačních námitek, nehledě k tomu, že kasační námitku pronásledování pro příslušnost k určité sociální skupině lze označit za nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nicméně je třeba podotknout, že tvrzení stěžovatele jsou poněkud rozporná, v řízení před správním orgánem žalobce netvrdil žádnou hrozbu či ústrky pro příslušnost ke S. J. a ve svých výpovědích ve vztahu k útokům mafie je jednou předřazuje zatčení policií na Ukrajině, v jiném případě tvrdí, že tyto útoky následovaly, stejně tak jako jednou tvrdí, že byl policií zatčen pro podezření z trestné činnosti po návratu na Ukrajinu, jindy zase, že byl zatčen až poté, kdy byl policií oznámit útoky mafie. Nelze ani vytýkat žalovanému nedostatky odůvodnění rozhodnutí, neboť výrok správního rozhodnutí má v jeho důvodech dostatečnou oporu. Naplnění kasační námitky podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto rovněž nepřichází v úvahu.

Kasační námitka směřující proti nedostatkům důvodů napadeného rozsudku se týká zejména překážky vycestování. V rozhodnutí žalovaného o překážce vycestování je v důvodech uvedeno, že se jí nezabýval, neboť se váže jen k rozhodnutí opřenému o ust. § 12 zákona o azylu. V žalobě stěžovatel namítl, že u něho podmínky vyslovení překážky vycestování jsou splněny. Krajský soud k této žalobní námitce konstatoval, že jde o výtku, která nemůže být úspěšná, neboť o překážce vycestování správní orgán nerozhodoval. Jde sice o stručné vypořádání, nelze však tvrdit, že krajský soud tuto žalobní námitku pominul. Lze jen doplnit, že ust. § 28 zákona o azylu spojuje povinnost rozhodnutí o překážce vycestování pouze k rozhodnutím o neudělení nebo odnětí azylu, nikoliv s rozhodnutím o tom, že udělení azylu je vyloučeno pro naplnění podmínek § 16 zákona. I k tomu lze poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45 nebo rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, zveřejněný ve Sb. NSS pod č. 409/2004). Není důvodem ke zrušení rozsudku krajského soudu, jestliže blíže nezdůvodnil postup, který v daném případě ve prospěch stěžovatele vůbec nebylo možné užít. Krajský soud se také dostatečně vypořádal s námitkami procesního charakteru, byť byly nekonkrétní. To ani činit nemusel, neboť žalobní řízení je ovládáno zásadou dispoziční a soud je povinen zkoumat rozhodnutí jen v mezích žalobních námitek - § 71 odst. 1 s. ř. s. Není tak naplněna ani kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost žalobce jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu